

İspanyolcada İyelik Yapılarının Anadili Türkçe Olan Öğrenciler (D2E) Tarafından Kullanımı -Bir Alan Çalışması-

Julia Martínez González* - Ceren Karaca**

Öz

Abstract

Bu alan çalışması, anadili Türkçe olan İspanyolca öğrencilerinin İspanyolcada iyelikleri ifade etmek için kullanılan üç ana yapı olan “tener” eylemini, iyelik sıfatlarını ve “tanımlık+ sahip olunan şey + de+sahip olan kişi” yapısından oluşan ilgeç diziminin edinimini incelemektedir. Öğrencilerin her birinin iyelik yapılarını ifade etme aşamasında kimi zaman doğru kimi zaman yanlış karar vermelerindeki neden ve varsayımların anlaşılması hedeflenmektedir. Bu amaçla bu yapıların edinim düzeyini değerlendirmek, kullanım sırasında hangi yapıların daha fazla sorun yarattığını belirlemek ve hataların nedenlerini açıklamak amacıyla bu yapıları kullanırken öğrencilerin yaptıkları hatalara odaklanılmıştır.

Key words: İyelik, İspanyolca - Türkçe, İyelik Sıfatları, İlgeç Dizimi, Dillerarası Yapılan Hatalar.

The Use of Grammatical Possession in Spanish (L2) by Turkish Students (L1) –An Empirical Study-

This empirical study explores the acquisition of the three main structures to express the grammatical possession in Spanish—the verb *tener*, the possessive adjectives and the prepositional syntagma with the structure “article + possessum + de + owner”—in a group of students whose L1 is the Turkish language. Our objective is to understand the reasons and the hypothesis that brought each of the students to make the final decisions, sometimes correctly and sometimes incorrectly, at the time of expressing the grammatical possession in Spanish. In order to do this, we have focused on the errors made by the students when using these structures with the aim of evaluating the level of acquisition of the structures, identifying which structures create more problems at the time of production and explaining the reasons why these errors are made.

Anahtar kelimeler: Grammatical Possession, Spanish-Turkish, Possessive Adjectives, Prepositional Syntagma, Interlanguage Errors.

* Yrd. Doç. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi, İspanyol Dili ve Edebiyatı ABD.

** Arş. Gör. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi, İspanyol Dili ve Edebiyatı ABD.

Giriş

Bu çalışmada anadili Türkçe olan A1 düzeyindeki İspanyolca öğrencilerinin İspanyolcadaki iyelik yapılarını kullanmaları gerektiğinde bunları nasıl kullandıkları, açıklanması istenilen şeyi ifade ederken nasıl bir yöntem izledikleri, zorlandıkları zaman ne tür seçimler yaptıkları ve nasıl çözüm ürettikleri ortaya konmaya çalışılacaktır.

Çok erken yaşlardan itibaren bize ait olan şeyleri (sahip olduğumuz şeyleri) vurgulama ihtiyacımızdan dolayı iyelik ekleri ve yapılarının kullanımı önem kazanır. İyeliklerin kullanımı üzerinde çalışan Seiler iyeliklerin “insan hayatının ve dilinin temeli” (1983, s.1) olduğunu ifade eder. “İnsanların birbirleriyle olan ilişkilerinde ve kültüründe aidiyet/iyelik önemli bir yere sahiptir. Bunların dilbilimsel ifadesi de dilbilim için önemli bir araştırma konusudur” (Van e Craats et al. 221). Konuyla ilgili diğer çalışmalara göz atılacak olursa, İspanyolca ya da İngilizce İkinci Dil Ediniminde (D2E) iyelik ekleriyle ilgili sayısız çalışma olmasına karşın, Anadili Türkçe olan öğrencilerin İspanyolca öğrenimiyle ilgili çok az çalışma yapıldığı görülecektir.

Anadili İspanyolca olan öğrencilerin iyelik yapılarını edinmelerine/öğrenmelerine ilişkin gerek tek dile yönelik gerekse karşılaştırmalı pek çok inceleme ve çalışma bulunmaktadır (Bhela, 1999; Luk & Shirai, 2009; Arrufat Mignorange, 2010). Bunlar her ne kadar İspanyolca ya da İngilizce odaklı çalışmalar olsalar da, çalışmamıza uygulanabilecek bir takım sonuçlara ulaşmaları bakımından ilgi çekicidirler. Bu çalışmada da ortaya koyulacağı üzere, Bhela (1999) D2E yapılarında dilbilgisel bir boşluk bulan öğrencilerin, D2E'deki cevapları anadilindeki aynı ya da benzer yapıların kullanımına göre şekillendirdiklerini ifade eder. Bununla birlikte aynı çalışmada Bhela D2E'de yapılan hata tiplerinin görülmesinin, gerek her öğrenci için ayrı bir öğrenme programına izin vermesi gerekse yapılan hataların (müdahaleler, öğretim uygulamaları, D2E'ye özgü sorunlar, vs.) gerçek sebebinin bulunması bakımından öğretme ve öğrenme süreçlerini iyileştireceğini belirtir ve bizim çalışmamızdakine benzer bir sonuca ulaşır: “Anadilin D2E'ye açık müdahalesi vardır” (1999: 30). Luk & Shirai (2009) ise anadili Türkçe olan İspanyolca öğrencilerine uygulanabilecek başka bir sonuca ulaşırlar: öğrenciler iyelik ekleri içeren tümceler kurmaları gerektiğinde anadillerinin etkisi altında kalırlar ve bu olumsuz aktarım bu yapının edinimin gecikmesine neden olur. Arrufat Mignorange (2010) ise ikinci bir dil öğrenimi sürecinde aktarımların doğal olarak yapıldığına odaklanır.

İspanyolcada iyelik yapılarını konu alan Minier'in (2008) çalışması iyelik sıfatlarını konu alması bakımından bu çalışmayı tamamlar niteliktedir. Minier bu çalışmasında iki sonuca ulaşır. Bunlardan ilki, iyelik sıfatları için beş farklı sözcüksel temel bulunmaktadır (mi, tu, su, nuestro, vuestro). Bu durum öğrencide ad sıfat uyumunda sahip olunan nesneye mi yoksa sahip olan kişiye mi dikkat edileceği konusunda karışıklığa sebep olur ve bu yapıların

diğer yapılardan daha karmaşık bir hal almasına neden olabilir. İkincisi ise, İspanyolcada eril cinsin temel cins olarak kabul edilmesinden dolayı öğrenciler eril ve tekil uyumunu, dişil ve çoğul uyumlarından önce edinirler. Martínez González (2014) anadili İngilizce olan öğrenciler tarafından iyelik yapılarının edinimiyle ilgili bir alan çalışması gerçekleştirmiş ve bu çalışmada dillerarası hatalara ve düzgün bir yönlendirmenin öğrenciler üzerindeki olumlu etkisine yer vermiştir.

1. Kuramsal Çerçeve

İkinci Dil Edimine (D2E) olan ilgi, yıllar içinde değişen ve gelişen sayısız önermenin ve kuramsal çalışmanın yapılmasına neden olmuştur. Pit Corder'ın 1981 yılında yayımlanan ve öğrenme sürecinin gözlemine ve bu süreçte yapılan hatalara odaklanan "The significance of Learner's Errors" başlıklı makalesine kadar, hata yapmak öğrenme sürecinin bir parçası olarak kabul edilmiyordu (Fernández 1997: 14).

Kraschen (1985) dil ediniminde hataları üç ana gruba ayırır: D2E sürecinde anadilin etkisiyle yapılan dillerarası etkileşim sonucu yapılan hatalar; çocukların anadillerini öğrenirken yaptıkları gelişim hataları ve önceki iki gruba dâhil olmayan diğer hatalar. İspanyolcayı ikinci dil olarak öğrenen öğrencilerin iyelik yapılarını ifade ederken yaptıkları hataları temel alan bu çalışmadaki hatalar, anadili İspanyolca olan kişilerin iyelik yapılarıyla ilgili aynı hataları yaptıklarını gösterir bir çalışma olmaması sebebiyle dillerarası etkileşim sebebiyle yapılan hatalar grubuna dahil edilebilir. Bu sebeple, ileride göreceğimiz üzere öğrencilerin yaptıkları hatalar sadece anadillerindeki yapılardan değil, anadillerindeki dünya algısıyla da ilişkilidir.

Kraschen (1985) öğrenci öğrenme sürecinde edindiği bilgilerden çıkarım yapar ve böylece kendini ifade etmesi gereken durumlarda bazı varsayımlarda (hipotez) bulunur. Schachter (1983) "Varsayım Kuramı" olarak adlandırdığı bu kuram öğrencinin düşünce biçimine yaklaşması bakımından önemlidir. Öğrenci kendini ne zaman D2 ile ifade etme ihtiyacı duysa, anadilindeki yapılardan ve öğrenmeye başladığı D2'deki yeni yapılardan yola çıkarak bir takım varsayımlar geliştirir. Seçimlerinin doğruluğuna bağlı olarak sonuçlar da doğru olacaktır. Ancak eğer varsayımı hatalıysa aktarımda ve gelişimde de hatalar meydana gelecektir. Bu çalışmada, öğrenciler İspanyolcadaki iyelik yapılarını kullanmaları gereken durumlarda çeşitli varsayımlar üzerinden giderek yeni ifadeler geliştirmişlerdir.

İspanyolcada iyelik eklerini öğrenirken öğrencilerin karşılaştıkları zorlukları ve engelleri anlayabilmek için her iki dildeki ifadeler arasındaki farklılıklara dikkat çekmek gerekiyor. Her iki dilde de iyelik ifadeleri şu şekilde yapılır:

1.1. “Tener” eyleminin kullanımı

İspanyolcada aidiyet/iyelik/sahiplik ifadelerini belirtmek için kullanılan “tener” eyleminin Türkçedeki karşılığı “sahip olmak” eylemidir. Yapılan çalışmanın sonuçlarında da görüleceği gibi öğrenciler sahiplik belirten ifadeleri kullanmakta zorluk yaşamamışlardır. Öğrencilerin bu yapıyla ilgili zorluk yaşamamalarının nedeni eylemlerin İspanyolcada da Türkçede de kişilere göre çekilmesi olduğu düşünülebilir:

Şahıs Zamirleri İspanyolca	Tener eyleminin çekimi	Şahıs Zamirleri Türkçe	Sahip olmak eyleminin çekimi
Yo	tengo	Ben	sahibim
Tú	tienes	Sen	sahipsin
Él/ella/ usted	tiene	O	sahip
Nosotros/as	tenemos	Biz	sahibiz
Vosotros/as	tenéis	Siz	sahipsiniz
Ellos/as / ustedes	tienen	Onlar	sahip(ler)

Öğrenciler Türkçede eylemleri çekmeye alışık olduklarından, İspanyolcada eylem çekimi yapmak gibi bir zorlukla karşılaşmazlar, ancak iyelik yapılarının kurulumu iki dilde birbirinden tamamen farklıdır. Türkçede aynı ya da benzer yapılar ‘sahip olmak’ eylemi yerine var/yok ifadeleriyle kurulur:

Örnek:

(Yo) tengo un perro.

(Benim) bir köpeğim var.

Meter Broeder, iyelik yapılarını ifade ederken tercihlerin önemine dikkati çeker: “öğrencilerin hedef dildeki sözcük sıralaması tercihlerinin izi kendi kaynak dil dizgelerinde bulunabilir” (1984, 102). Sahip olan kişi = (S) ve sahip olunan şey = (N) sahiplik ilişkisine göre, bu tercihler farklı açılardan belirlenir:

A) S ve N’nin tümcedeki sırası.

B) S ve N arasındaki sahiplik ilişkisinin derinliği, başka bir deyişle aktarılabirlik derecesi. Bunlar iki alt gruba ayrılır:

B.1. Aktarılamaz İyelik. S ve N birbirlerine daimi olarak bağlı olduklarında (Babamın burnu).

B.2. Aktarılabir İyelik. S isteğe bağlı olarak N’ye sahip olduğunda. (Babamın sandalyesi)

1.2. İyelik Sifatının Kullanımı

Her iki dilde de iyelik sıfatları yaygın olarak kullanılır. Ancak İspanyolca'da sıfatlar niteledikleri adlarla cins ve sayı bakımından uyum içinde olmalıdırlar. Türkçede iyelik eki sahip olan kişiyle uyumludur, belirli bir kişiyi işaret eder ancak İspanyolca'daki gibi sayı ya da cins bakımından bir uyumdan söz edilemez.

Örnek¹: Onun evi güzel.

Örnek²: Onun evleri güzel.

Bu iki örnekte “onun” iyelik sıfatı, eve sahip olan kişiyle uyumludur. Aktarılan bilgi “O”nun tekil olduğudur, ancak cinsi hakkında herhangi bir bilgi mevcut değildir. Sahip olan kişi kadın da olabilir, erkek de.

İspanyolcada ise, iyelik sıfatı farklı bilgiler aktarır, ad sıfat uyumu ise iki aşamada yapılır:

(1) birinci aşamada sahip olunan şeyle kurulan ilişki: “de ella” (onun/dişil), “de él” (onun/eril), “de nosotros”(bizim/eril), vb.

Örnek³: los zapatos de Juana (de ella) Juana'nın (onun) ayakkabısı

(2) ikinci aşamada ise sayı bakımından sahip olunan şeyle: tekil ya da çoğul olarak

Örnek⁴: Sus zapatos son nuevos (Onun) ayakkabıları yeni(dir)

“mis” iyelik sıfatı hem sahip olan kişiyle (“yo”/ben) hem de sahip olunan şeyle (“zapatos”/ayakkabılarım-çoğul) olan ilişkiyi ortaya koyar.

1.3. İlgeç Diziminin Kullanımı

Türkçede de, İspanyolcada da iyelik yapıları bir ilgeç dizimine göre yapılır. İlgeç diziminin kullanımını bir dözdizimsel sırayı takip eder. Türkçede ad tamlası ile yapılan bu dizim, İspanyolcada ise şu sırada yapılır:

tanımlık + sahip olunan şey + de+ sahip olan
(artículo + posesión o lo poseído+ de+ poseedor)

Ad tamlaması

İspanyolca

Los dientes de la niña
tanımlık +tamlanan+ de+tamlayan

Türkçe

(Kız) Çocuğun dişleri
tamlayan +tamlanan

Kısaca, İspanyolcada iyeliği ifade etmek için üç yapı kullanılır: “tener” eylemi, iyelik sıfatı ve “de” ile yapılan ilgeç dizimi.

2. Yöntem

Bu alan çalışması, Lisans eğitimlerine İspanyol Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında sürdürülecek olan ve üç aydır haftada 22 saat İspanyolca Hazırlık (A1) sınıfına devam eden öğrencilere yapılmıştır. Grupta yaşları 18 ile 20 arasında değişen toplam on iki öğrenci bulunmaktadır. Öğrencilerin tamamının anadili Türkçedir ve İspanyolca dışında İngilizce bilmektedirler.

Çalışmanın amacı, öğrencilerin onlara verilen alıştırmadaki yönergelere ve bilgilere uyarak iyelik yapılarını kullanarak sorulara yanıt vermeleriydi. Bu amaçla çeşitli görsellerin altına iyelik yapılarıyla kullanılacak bilgiler eklenmişti. Öğrencilerin bu bilgiler ışığında “tener” eylemini, iyelik sıfatlarını ve tamamlayıcı ilgeçleri kullanmaları hedeflenmişti:

PERSONA	EDAD	CUMPLEAÑOS	MADRE (información)	HERMANOS
 <p>Pablo</p>	12 años	7 / julio	9 / mayo (cumpleaños)	11/julio (cumpleaños)
 <p>Mis amigas</p>	25 años	agosto	Lola Juana Rocío	agosto (cumpleaños)
 <p>YO</p>	50 años	10 / marzo	11 / enero (cumpleaños)	febrero (cumpleaños)

PERSONA	EDAD	CUMPLEAÑOS	MADRE (información)	HERMANOS
 Nosotras	15 años	20 / noviembre	30 / abril (cumpleaños)	marzo (cumpleaños)

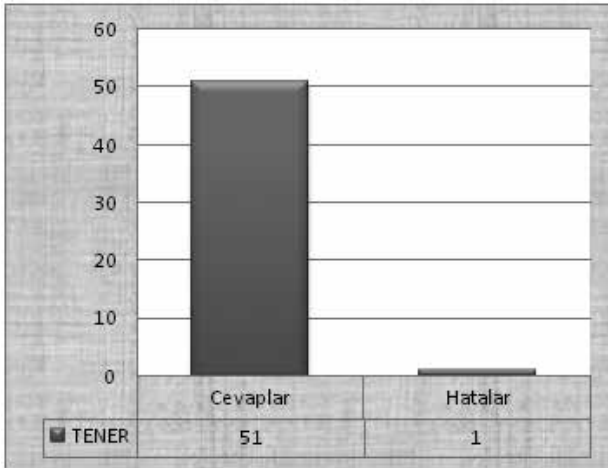
3. Veriler

Veri toplama işlemi tamamlandıktan sonra, yapılan hatalar incelenerek çeşitli bölümlere ayrılmıştır.

3.1. “tener” eylemi

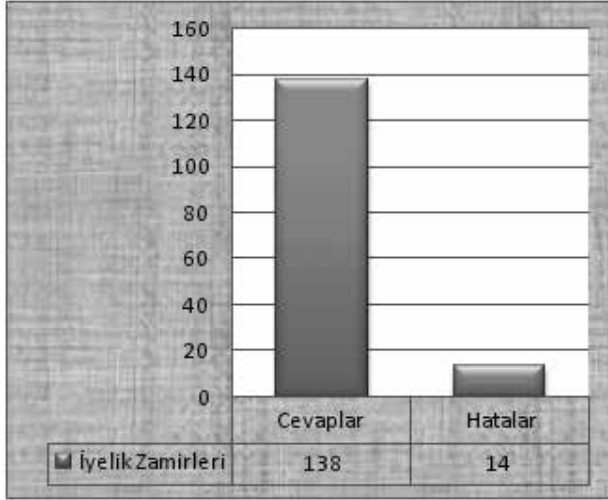
Alıştırmalarda öğrencilerin tener eylemi ile kurabilecekleri çeşitli tümce seçenekleri bulunmaktaydı.

Çalışmaya başlamadan önce tahmin edildiği gibi iyelik bildiren yapılardan en az zorluk çektikleri ifadeler “tener” eylemiyle kurulanlar oldu. Bu yapının kullanılması için sadece eylem çekimlerinin öğrenilmiş olması yeterli olduğundan, eylemin çekiminde hata yapılmadığı sürece tümcede hata yapma olasılığı düşüktür. Bu nedenle bu eylemle kurulan yapılarda sadece bir (1) hata bulunmuştur: “nosotros tienen”. Öğrenci eylemin 3. Çoğul kişi çekimini 1. Çoğul kişi çekimiyle karıştırmıştır. Doğru yapı “nosotros tenemos” kullanılarak kurulmalıydı.

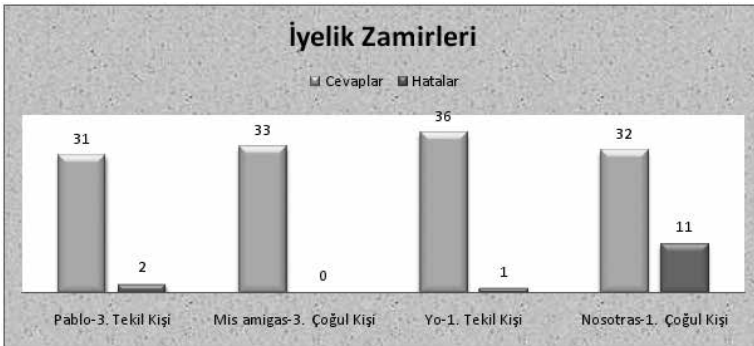

3.2. İyelik zamirleri

Öğrencilerin verilen bilgiler yardımıyla kurmaları gereken yapılar arasında, doğumgünü yazma (cumpleaños: eril, tekil/çoğul), anne (madre: dişil, tekil), kardeşler/arkadaşlar (hermanos/amigos: eril, çoğul) bulunuyordu. Bu yapıların kurulmasında beklenen zorluklar sıfat ve adın hem sayıca hem de cins olarak birbiriyle uyumlu olmasıydı. Bu yapılar “tener” eylemiyle kurulan tümcelerden çok daha fazla kullanılmıştır. Hata oranı tener eyleminin kullanıldığı tümcelere oranla artmıştır.

Alıştırılarda verilen bilgiler doğrultusunda beklenen cevaplara göz atıldığında öğrencilerin bu yapıyı kullanırken çok zorlanmadıkları görülmektedir. Özellikle onun/onların (su) eklerinin kullanımında cins bakımından farklılık olmadığından öğrencilerin hata oranı düşüktür. Ancak ad ve sıfat arasında hem cins hem de sayı olarak uyum sağlanması gereken bizim (nuestro/a/os/as) eklerinde hatalarda artış gözlenmiştir:

Grafikte de görüldüğü üzere, 3. Tekil Kişi kullanımı gerektiren Pablo'yla ilgili alıştırmalarda 31 tümceden sadece ikisinde hata tespit edilmiştir. Bu hatalar ise “onun annesi” (su madre) yerine “benim annem” (mi madre) ve “onun kardeşi” (su hermano) yerine “benim kardeşim” (mi hermano) seçeneklerinin kullanılmasıdır. Sadece bir öğrenci tarafından yapılan bu hatanın sebebi ekleri karıştırmaktan ya da bilgi eksikliğinden kaynaklanıyor olabilir.

3.Çoğul şahıs kullanımı gerektiren “mis amigas” örneklerinde öğrenciler hiç hata yapmamışlardır.

Ben (Yo) alıştırmalarında doğumgünü bilgilerinin verilerek iyelik ekleriyle “benim doğumgünüm” (mi cumpleaños es...) yapısını içeren bir tümce kurulması bekleniyordu. Bu alıştırmada karşılaşılan tek hata “arkadaşlarım benim doğumgünümü dolduruyorlar” (mis amigos cumplpen mi cumpleaños) tümcesidir. Tümcenin tek doğru hali “mis amigos cumplpen su cumpleaños” olabilirdi. Ancak tümcenin bu hali dilbilgisi açısından doğru olmakla birlikte tercih edilen bir yapı değildir.

Grafikte de görüleceği üzere, öğrencilerin en çok hata yaptığı alıştırma “nosotras” (dişil, çoğul) alıştırmasıdır. Öğrenciler bu yapıyı 32 kere kullanmayı seçmiş ve 11 hata yapmışlardır, iyelik sıfatlarıyla kurulan yapılardaki hataların neredeyse tamamı (toplam 14 hata). Yapılan hatalar şu şekildedir:

Hatalı Kullanım	Hata Sayısı	Doğru Kullanım
1) * nuestra cumpleaños	5	nuestro cumpleaños
2) * nuestras amigos	2	nuestros amigos
3) * nuestras madre	1	nuestra madre
4) * nuestras cumpleaños	1	nuestros cumpleaños
5) * mis cumpleaños	1	nuestro cumpleaños
6) * nuestro amigos	1	nuestros amigos

Yukarıdaki tabloda da görüldüğü üzere, öğrencilerin hataları ad-sıfat uyumunu kavrayamamış olmaktan kaynaklanmaktadır. Daha önce de belirtildiği gibi İspanyolca'da iyelik sıfatı sayı bakımından sahip olunan şeyle uyumludur, ancak “nosotros/as” ve “vosotros/as”ta hem sayı hem de cins bakımından uyum içinde olmalıdır. Kişi adının dişil olması (nosotras) öğrencilerin hata yapmalarına sebep olmuştur. Yapılan hatalardan 7 tanesinde (1. ve 2. durum) öğrenciler İspanyolcada kullanıldığı gibi iyelik sıfatını sahip olunan şeyle değil (“cumpleaños” ya da “amigos” gibi eril adlar), sahip olan kişiyle (nosotras), uyumlu halde kullanmışlardır. Yine de öğrenciler iyelik sıfatının cinsinde hata yapsalar da, sıfatın sayısında hata yapmadıkları görülmektedir.

Bir diğer hatalı kullanım olan “nuestras madre” ve “nuestras cumpleaños” (3. ve 4. durum) “nosotras” kişi zamirinin çoğul ve dişil olmasından yola çıkarak, iyelik sıfatını da bu şekilde

kullanmışlardır. Bir kez daha öğrencilerin iyelik sıfatını sahip olunan şeyle değil sahip olan şeyle uyumlu hale getirdikleri görülmektedir

5. durumda ise “mis cumpleños” yapısı görülmektedir. Bu yapı sadece iyelik sıfatının kullanımı açısından değil (“mis” yerine “nuestro kullanılmalıydı), aynı zamanda tekil bir ad olan “cumpleños”un sayısının kullanımı açısından da hatalıdır (öğrencide –s ile bittiği için bu kelimenin çoğul olduğu gibi yanlış bir izlenim olduğu görülmektedir).

6. durumda, “nuestro amigos”da da yine iyelik sıfatı ve ad arasında bir uyumsuzluk görülmektedir. Ancak öğrencinin bu durumda neden böyle bir tercih yaptığını belirlemek mümkün değildir.

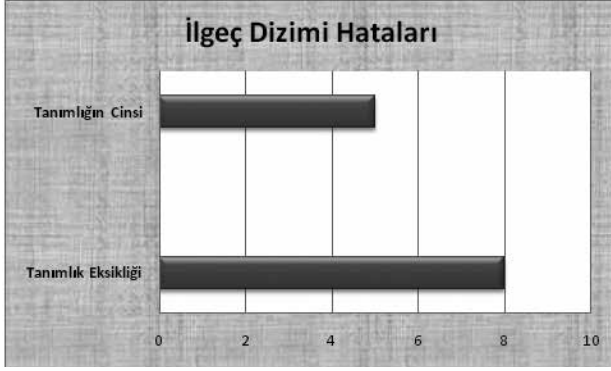
Kısaca, öğrenciler iyelik sıfatının kullanımında sahip olan kişi çoğul olduğu zaman zorlukla karşılaşmışlardır. Öğrenciler iyelik sıfatının çoğul ve iyelik sıfatının **mi/mis, tu/tus, su/sus** gibi tek bir şekli olan durumlarda hata yapmamışlardır. Hatalar **nuestro/a/os/as** gibi sayı ve cins bakımından değişiklik gösteren sıfatların kullanılması gereken durumlarda yapılmıştır. Öğrencilerin Türkçede iyelik sıfatlarının sayıya ya da cinse göre değişmemesinden dolayı bu yapıda hata yapmış olmaları mümkündür. İki dil arasındaki bu farklılıklar nedeniyle öğrenciler bu yapıları kullanırken zorlanmaktadırlar. Bu nedenle öğrencilerin bu yapıları anlayabilmesi için daha çok zamana gereksinim duyduğu anlaşılmaktadır.

3.3. İlgeç dizimi

İspanyolcada iyelik yapılarının kurulumunda dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri ilgeçlerin dizimidir. İlgeç diziminde doğru kullanım:

İSPANYOLCADA İLGEÇ DİZİMİ
tanımlık + sahip olunan şey + de+ sahip olan
(artículo + posesión o lo poseído+ de+ poseedor)

Öğrencilerin ilgeç diziminde yaptıkları hatalar diğer bölümlerde yaptıkları hatalardan fazladır (30 cevaptan 13’ü hatalıdır). Öğrenciler sahip olunan şey ve sahip olan arasındaki ilişkiyi doğru kavramış ve her ikisini de gerekli yerlerde kullanmışlardır. Hata yapılan noktalar ise, tanımlık eksikliği (8 hata) ve tanımlığın cins (5 hata) uyumudur.

Öğrencilerin anadili olan Türkçede adlardan önce tanımlık bulunmaması nedeniyle bunları kullanmayı unutmaları anlaşılabilir. Ancak karşılaşılan hataların bir kısmında tanımlık sahip olunan nesneyle değil, sahip olan kişiyle uyumludur:

“la cumpleaños de mi madre” örneğini ele alacak olursak, burada *la* tanımlığı “madre” (sahip olan) ile uyum içindedir. Diğer hatalı kullanımlar da benzer bir şekilde yapılmıştır. Bu durumda iki seçenek olabilir: öğrenci ya “cumpleaños” kelimesinin dişil olduğunu düşünmekte ya da sahip olan kişiyle uyum halinde kullanılmaktadır. Başka bir örnekte ise “las nombres de sus madres” ifadesi hatalı olarak kullanılmıştır. Tanımlık çoğul olarak kullanılmış ancak yine tanımlığın cinsinde hata yapılmıştır.

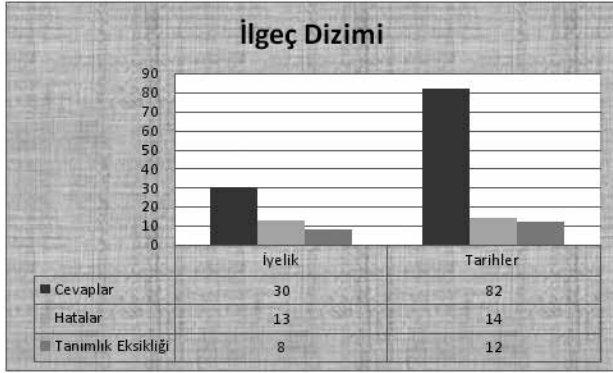
Bu çalışmaya başlarken hedeflenen iyelik yapılarının kullanımındaki hataları tespit etmekte. Ancak veriler elimize geçtiğinde şaşırtıcı iki unsurla karşılaştık: iyeliklerin tarihleri ifade ederken ilgeç diziminde hatalı olarak kullanılması ve ilgeç dizimine uygun bir şekilde “cumpleaños” kelimesini kullanarak kurulması gereken yapılarda “nacer” (doğmak) eyleminin tercih edilmesi.

İspanyolcada tarihleri ifade etmek için iyelikleri ifade ederken kullanılan aynı ilgeç dizimi kullanılır: sözü edilen gün *belirli* bir aya *ait* *belirli* bir gündür.

tanımlık + sahip olunan şey + de+ sahip olan

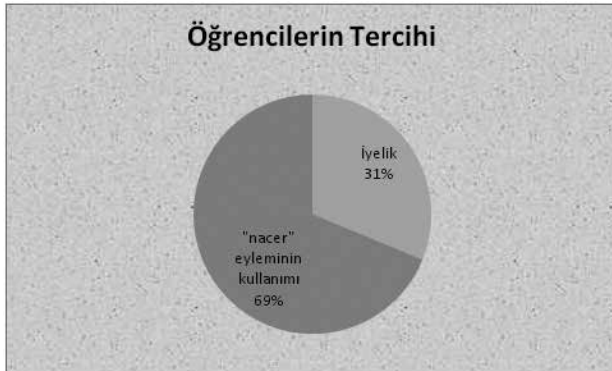
tanımlık + gün + de + ay

Öğrenciler bu yapıyı 82 kere kullanmış, bunlardan 14’ünde hata yapmışlardır. Hataların 12 tanesinde tanımlık eksikliği gözlenmiş (2 tümcede tanımlık yerine ilgeç kullanılmıştır), 2 tanesinde ise “de” ilgeci konulmamıştır. Aşağıda iyeliklerin ve tarihlerin kullanımına ilişkin bir grafik sunulmaktadır:

Grafikte de görüldüğü üzere öğrencilerin bu yapıda en sık yaptıkları hata tanımlığı kullanmamış olmalarıdır. Daha önce belirtildiği üzere, öğrencilerin öğrenim sürecinde hâlâ ana dilleri olan Türkçenin etkisinde oldukları gözlenebilir.

Daha önce değinildiği üzere, öğrencilere alıştırmalarda bazı sözcükler verilmiş ve bunlarla bir takım tümceler kurmaları hedeflenmişti. Tümce kurma sürecine öğretmenlerin hiçbir müdahalesi olmamıştır. Bu sebeple öğrenciler karşılaştıkları sözcüklerle ilgili tümceleri kurarken tam bir özgürlük içindedirler. Bu noktada karşılaşılan yanıtlardan bir kısmında açık bir şekilde “cumpleaños” kelimesi kullanılması karşın öğrenciler bu kelimeyi kullanmak yerine “nacer” eylemini kullanmışlardır. “Cumpleaños” kelimesiyle kurulacak olan tümcelerde ilgeç dizimi ve tanımlık uyumu kullanılması gerektiğinden öğrencilerin bu yapıdan kaçınması anlaşılabilir. Schachter’in (1983) “Varsayım Kuramı”yla uyumlu olarak öğrenci aynı bilgileri kullanarak kendisine değişik bir seçenek üretmeye çalışmış ve daha kolay bir yapı kullanarak bir hata yapma olasılığını düşürerek stratejik bir karar vermiştir. Öğrenciler iyelik ilgeç dizimini 30 kere kullanırken, “nacer” eylemi ile 66 tümce kurmuşlardır:

Sonuç

Bu alan çalışmasının amacı Anadili Türkçe olan İspanyolca öğrencilerinin İspanyolcada aidiyet/sahiplik/iyelik ifade etmekte için kullanılan üç temel iyelik yapısının edimini incelemektir. Bu amaçla bu yapıların kullanımında yapılan hatalara odaklanarak, bu yapıların içselleştirilme seviyesini ölçmek, hangi yapıların kullanımında daha çok hata yapıldığını ve bu hataların yapılmasının nedenlerini bulmak hedeflenmiştir. Bu çalışma İspanyol Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında lisans programına devam edecek olan Hazırlık sınıfı öğrencilerine uygulanmış bazı alıştırmalar sonucunda geliştirilmiştir. Bu öğrenciler, üç aydır haftada 22 saat yoğun bir şekilde sadece İspanyolca dersi almaktadır.

İspanyolcada iyelik ifade eden üç ana yapı şunlardır: 1) «tener» eyleminin kullanımı, 2) iyelik sıfatları 3) “tanımlık+sahip olunan+ de + sahip olan” sırasını izleyen ilgeç dizimi. Öğrencilerin yönlendirildikleri alıştırmalardaki tümcelerin incelenmesinden sonra, öğrencilerin “tener” eylemi ve iyelik sıfatlarıyla kullanılan yapıları kullanırken, ilgeç dizimi gerektiren yapılara ve sayı ve cins bakımından değişiklik yapılması gereken iyelik sıfatlarına oranla daha rahat oldukları gözlenmiştir.

“Tener” eylemi ile kurulan tümcelerde öğrencilerin bu yapıyla ilgili sorunlarının olmadığı görülmüştür. Öğrenciler bu eylemle kurdukları tümcelerde, her ne kadar anadillerinde bu yapıya tam karşılık gelen bir ifade olmasa da, bu eylemden kaynaklı hiç hata yapmamışlardır. Anadillerindeki gibi eylemin her bir kişi için ayrı bir çekimi olmasını kavramış görünmektedirler.

İyelik sıfatlarıyla ilgili olarak öğrenciler, bu sıfatlar «mi/mis», «tu/tus», «su/sus» gibi sadece tekil/çoğul ayrımı olan sıfatlarla kurulan yapılarda zorluk yaşamazken, cinsler için de farklı sıfatlar kullanmaları gereken durumlarda hata yapma oranları yükselmiştir. Öğrencinin anadilinde iyelik sıfatlarında cinse ya da sayıya dayalı bir farklılık olmadığı için kendisi için yeni bir yapı olan bu kalıpları içselleştirmekte zorlanmaktadır.

Öğrencilerin en çok hata yaptıkları ilgeç dizimi gerektiren yapılarda, öğrencilerin bu yapıyı kavramış oldukları ancak tam olarak içselleştiremedikleri görülmektedir. Türkçedeki ad tamlamasının sözdizimsel olarak ters çevrilmesiyle kurulan İspanyolcadaki yapının sıralamasıyla ilgili bir zorluk bulunmamıştır. Ancak öğrenciler bu yapıda tanımlık kullanmanın gerekli olduğunu tam olarak kavrayamamışlardır. Bu eksik kullanım Türkçede böyle bir yapının olmamasından kaynaklanıyor olabilir. Öte yandan yaşadıkları bu zorluğun öğrencileri bazı farklı seçenekler kullanmaya itmiş olduğu fark edilmiştir. Öğrenciler ilgeç dizimi gerektiren bazı tümcelerde bu yapıyı kullanmaktan kaçınarak yerine doğruluğundan emin oldukları başka bir ifade kullanmışlardır. Her ne kadar iki ifade anlam olarak birbirinin aynısı değilse de, aynı şeyi ifade etmektedirler: “Doğumgünüm ...” yerine “.... tarihinde

doğdum”. Bu durum öğrencinin kendini rahat ve kararsızlık çektiği durumlarda, aynı şeyi farklı bir biçimde hata yapmadan ifade etmek için kendi kendine bir strateji geliştirdiğini göstermektedir.

Bu çalışmayla anadili Türkçe olan öğrencilerin iyelik yapılarını ifade etmede hatalı ya da doğru karar vermelerinin altında yatan nedenler ve varsayımları kullanım şekilleri anlaşılacak istenmiştir. Bu çalışmanın öğrencilerin daha etkili bir öğrenim ve edinim sağlamaları amacıyla karşılaştıkları zorlukların anlaşılmasına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Kaynakça

- Arrufat Mignorance, Y. (2010). How to deal with language transfer in the English classroom. *Eduinnova*, www.eduinnova.es/mar2010/how_to_deal.pdf.
- Bhela, B. (1999). Native language interference in learning a second language: Exploratory case studies of native language interference with target language usage. *International Education Journal*, vol. 1, n° 1, p. 22-31.
- Broeder, M. (1992). Possession in a New Language. *Applied Linguistics*. Vol. 13, p. 100-18.
- Corder, S.P. (1981). *Error Analysis and Interlanguage*. Oxford: Oxford University Press.
- Fernández, S. (1997). *Interlengua y Análisis de Errores en el Aprendizaje del Español como Lengua Extranjera*. Madrid: Edelsa Grupo Didascalia, S.A.
- Krashen, S.D. (1985). *The Input Hypothesis: issues and implications*. London: Longman.
- Luk, Z.P., Shirai, Y. (2009). Is the Acquisition Order of Grammatical Morphemes Imperious to L1 Knowledge? Evidence from the Acquisition of Plural –s, Articles, and Possessive ‘s. *Language Learning*, vol. 59, n° 4, p. 721-754.
- Martínez González, J. (2014). La adquisición de la posesión gramatical: La influencia del inglés (L1) en estudiantes de español (L2). *Revista Nebrija de Lingüística Aplicada*, 8(0).
- Minier, R.J. (2008). *The Acquisition of Spanish Possessive Adjectives by Beginning Adult Learners of Spanish*. Honor theses. Paper 2159. http://scholarworks.wmich.edu/honors_theses/2159/
- Schachter, J. (1983). A new account on language transfer. In S. Grass & L. Selinker (Eds.). *Language transfer in language learning* (p.98-111). Rowley, MA: Newbury House.
- Seiler, H. (1983). *Possession as an Operational Dimension of Language*. Tübingen: Narr.
- Van de Craats, Ineke, Corver, Norbert, & Van Hout, Roeland (2000). Conservation of grammatical knowledge: on the acquisition of possessive noun phrases by Turkish and Moroccan learners of Dutch. *Linguistics* 38–2 (2000), 221–314.